

Pietisten.

Namnet Pietist kommer af ett Latinskt ord, Pietas, gudaktighet.

N:o 4.

April 1866.

25 Arg.

Epistelen till de Romare.

Femtonde Capitlet.

Innehåll: 1:o, fortsättning af det föregående Capitlets ämne, och nu förmaningen stärkt med Christi exempel (v. 1—7); 2:o, grunden för ömsesidig endragt mellan troende Judar och hedningar, neml. att Christus är båda folkens gemensamme Frälsare, hwilket med Skriftställen bekräftas, (8—13); 3:o, mera enskilda förhållanden, såsom a) att Apostelens dristiga förmanande af dem, som sjelfwa woro wugne att förmana hwarandra, låg grundadt i hans embete, hwars art och utsträckning han derföre bestrifwer (14—22); b) att, sedan han först gjort en insamling för fattiga Christna i Jerusalem, han wille företaga en resa till Rom och Spanien (23—29); och c) Apostelens allwarliga uppfordran till förbön för hans werksamhet 30—33).

Bersarna 1—3.

1. Stola och wi, som starka äro, draga deras skröplighet, som swaga äro, och icke täckas of sjelfwa.

Man måste förundra sig deröfwer — och det har utan twifwel en lärdom att gifwa oss — att Apostelen så ihärdigt fortfar med detta ämne, att han ännu talar om de starkas förhållande mot de swaga, hwilket war hufvudämnet i hela föregående Capitel. Mätte då hwarje Christen låta öfwertryga sig, att det icke är en så ringa och snart utlärd konst, som man wansligen menar, det Apostelen så widlyftigt och ihållande drifwer. Nej, såsom Luther säger, att "det är den allraswåraste konst under solen, att kunna se Christus i de swaga", så är det och en alltför swår konst att kunna rätt och christligen sticka sig emot dem, att, om wi hafwa något mera ljus och kraft än våra bröder, wi då "icke täckas of sjelfwa", utan med sådana företrädendast destomer tjena de swaga och oförståndiga. Mätte wi icke inbilla oss att wi häruti äro fullkomliga och utlärde, utan ännu med gudsfruktan gifwa akt på Apostelens ord. Han säger:

Skola och wi, som starke äro, draga deras skröplighet, som swaga äro. Mera ordagrant heter det: "Men wi, starke, äro skyldige att bära de swagas skröpligheter", eller "swagheter". Här talar nu Apostelen med ganska stort eftertryck, hwilket wi skola bättre märka, när wi lärt närmare förstå orden. Först säger han: Men wi starke etc. "Wi, som starke äro", betyder enligt sammanhanget: Wi, som hafwa denna fullständigare upplysning i evangelium, att wi förstå vår evangeliska frihet och icke äro i samwetet bundna af några föräldrade stadgar. Till dessa "starke" hörde äfwen Apostelen, såsom wi sågo i Cap. 14: 14; derföre säger han: "wi, som starke äro" *). Således talas nu här till de mera upplyste Christne, hwilka djupare skadat in i Guds råd och wilja, men och på samma gång se och förstå de swagares oförstånd, inskränktighet och andra skröpligheter. Om dessa upplystare Christne, sig sjelf inberäknad, säger här Apostelen: "Men wi, som starke äro, skola draga deras skröplighet" etc. Genom det ordet "men" återför han tanken på det närmast föregående (14: 23), hwilket war, att när de swaga (genom de starkares fria lefnadsfätt) bragtes att göra något med twifvelaktighet, så ådrogo de sig verklig synd och en samwetets fördömmelse. Och häruti låg en stor fara; ty Apostelen hade förut sagt, att det kunde blifwa till deras ewiga "förderf" (14: 15, 20). Då tillägger han: "Men wi, starke, äro skyldige att bära deras skröpligheter, som swaga äro".

Det ordet "draga", eller "bära", kan wißt äfwen tillämpas på den fördragsamhet, wi böra öfwa med de swagas skröpligheter, men då ordet egentligen betyder lyfta, upplyfta, bära, och wi se på det exempel, här föreställes oss, neml. Christi bärande af våra synder (v. 3), så måste ordet "bära" här betyda något mera, än att blott fördraga eller tåla — det måste betyda, att wi skola så gifwa oss under de swagas börda, som Kristus gaf sig under vår, då Han nemligen gjorde oss all den hjelp wi behöfde, för att wi icke skulle förderfwas och förgås. Så skola och wi göra allt hwad för de swaga behöfues, på det de icke måtte förderfwas (Cap. 14: 15, 20), och således wisserligen allraförst fördraga, ja, "upptaga" dem såsom bröder och icke förakta dem (14: 1, 3), men sedan också för deras skull försaka och undwika allt, hwaraf de kunde taga anstöt, förledas eller förswagas. Sådant har Apostelen här förut yrkat (14: 15, 21, 22), och att så, för de swagas skröplighet, beständigt gifwa allt på hwad som för dem kan wara nyttigt eller skadligt, det heter wisserligen att "bära deras skröpligheter". Med det

*) Helt annorlunda talar han om sig, då han handlar om sin moraliska kraft att inför Gud wara hwad han borde; då flagar han och talar blott om sin "swaghet" (2 Cor. 12: 9, 10; Rom. 7: 23, 24). Ut i den frågan känna de starke, mer än andra, idel swaghet hos sig.

ordet, "bära", antyder Apostelen, att de swagas skröpligheter äro en börda, en tyngd, som för dem är för swår, så att de behöfwa hjelp. Då uti ett sällskap af wandringsmän, som följäs åt på en lång wäg, någre äro för swaga att bära sin packning, och de starkare wilja hjelpa dem, så sker det dermed, att de bära deras börda eller taga på sig åtminstone någon del deraf. Dersföre heter det i 1 Thess. 5: 14.: "Hjelper de swaga".

Och hwad som gifwer en synnerlig kraft åt denna förmaning, är wäl först hwad wi redan sett, att Apostelen grundar förmaningen på den nyss wisade faran för de swaga, om de förlidas att göra något med samwetets owisshet; men sedan också det, att Apostelen här brukar ett ord, som innebär wida mer än en blott uppmaning — han säger egentligen: "Wi äro skyldige" (att bära de swagas skröpligheter), det är vår pligt, en lika bestämd pligt som att betala en penningeskuld (ty derom brukas ordet i egentlig mening); så alldeles äro wi skyldige att bära vår swaga nästas skröpligheter. Först är det hwarje menniskas pligt att handla efter kärleken, hwilken blott ser på sin nästas behof och nytta; och för det andra, äro särskildt alla Christna kallade att följa sin Herres exempel. Såsom nu Han, med lidande och lydnad, gjorde allt för syndares wäl, tjänade icke sig sjelf, utan oss, så skola ock wi icke se på vårt eget bästa, utan hwar och en på en annans. Men allra mest äro "wi, som starke äro", skyldige att bära de swagas börda, emedan wi just dersföre hafwa fått mera ljus och krafter, att wi skola desto mer tjena vår nästa, såsom Christus med alla sina fullkomligheter tjänade icke sig sjelf, utan oss.

Detta borde nu alla Christna djupt betänka, synnerligen de starke, de mera upplyste, att de alldeles icke undfått sin högre upplysning för att blott sagna och upphöja sig sjelfwa, utan att de, såsom Apostelen här lärar, äro skyldiga att med alla sina gåfwor, sitt förstånd och sin större kraft, hjelpa de swagare bröder och beständigt tjena dem under wandringen. Och då Apostelen här har ett så allmänt syfte, som wi märka af hans hänwisande till Christi exempel, så måste de "swaga" och deras "skröpligheter" åsyfta icke blott den swagheten i upplysning, att de ej förstå vår evangeliska frihet, utan ock allehanda skröpligheter, äfwen dem i lefwernet, hwilka kunna fresta oss till otålighet och söndring. En ehuru det föregående Capitlet icke har ett så widsträckt syfte, kunna wi dock här (nemligen, såsom nyss sadet, deraf, att Apostelen visar oss på Christi bärande af våra synder) märka, att han nu vill det wi skola också bära alla möjlige skröpligheter hos bröderna — såsom ock behofwet af kärlekens bärande är lika stort, när det gäller lefwernets brister, som blott upplysningens och förståndets. Huswudregeln är kärleken, eller att wi skola göra allt hwad nödigt är för själars wäl, för endrägt, frid och uppbyggelse i det goda. Men då måste wi wisserligen bereda oss på att bära allehanda skröp-

ligheter. Hela lifvet på jorden är också uppfyllt med sådana; hwarom Luther säger: "Du skall i hela werlden icke finna någon Christen så ren, att han icke har sitt eget fel, sin skräplighet: Den ene är böjd för wrede och otålighet; den andre är sorgesfull och besynnerlig till sinnes; den tredje för mycket lustig eller under tiden lättfärdig; den fjerde är böjd för snålhet och egennytta; den femte är för mycket rund och gis mild. Korteligen, det är såsom och hedningarna anmärkt: Hvarje människa har sitt eget fel, som den andre har att bära på". Då gäller det, om wi wilja wara Christna och följa vår Herres exempel, att endast "bära", ja, oafslätligt bära hwarandras skräpligheter. — Det är helt annat om den felaktige själf försvarar sina varter och "icke will låta förmena sig synden" — då må han icke räknas ibland de "swaga", utan ibland de kötteliga och obotfärdiga, samt allwarligen straffas och, om han då icke will bättra sig, hållas för en hedning m. m. (Matth. 18: 15—17; 1 Cor. 5:). Här talas således om de swaga bröder, som själfwa fördöma sina synder och gernat wille wara bättre, men blott icke kunna blifwa som de borde; då gäller det att oafslätligen bära deras skräpligheter, ja, med vändligt tålmod och förbarmande kärlek omhulda dem.

Och icke täckas af själfwa. Ordet "täckas" eller "behaga sig själf", betyder icke att tycka wäl om sig, utan att i lefwernet afse sitt eget wälbehag, föga sig efter detsamma, hafwa afseende på sig själf. Att detta är meningen, kunde dock hwar och en se blott af det of föreställda exemplet (v. 3), neml. Christus och Hans bärande af våra synder, hwilket anföres med samma ord, då Apostelen säger: "Ty och Christus täcktes icke sig själf" etc. Här inse wi tydligt, att detta betyder: Christus afsåg icke sitt eget wälbehag, då Han utgaf sig till ett offer för werldens synder, utan Han tänkte på oss, arma, owärdiga syndare; Han tog sig vår nöd och vårt behof till hjertat. Sådant heter att Han "icke täcktes sig själf". Och då märka wi hwad Apostelen här menar, då han säger, att också wi "icke skola täckas af själfwa". Och här har han rigtat swärdets udd emot själfwa hjertat af den gamla människan, hwilken äfwen hos många fromma uppenbarar sig i denna sina och förklädda själfwisshet, att man är så nöjd med sin egen högre upplysning och andlighet, att man icke bryr sig om hwad man gör åt andra, åt dessa oförståndiga och skräpliga Christna, ja, att man föraktar dessa, tänker och talar illa om dem, då man twärtom borde, efter kärlekens bud och Christi exempel, sänka sig ned till deras swaghet och blott söka att hjälpa dem, att också de måtte komma till ett bättre förstånd och lefwerne. Så har Apostelen själf gjort, då han säger: "De swaga är jag swag worden, på det jag winna må de swaga; jag är hwar man worden allehanda, på det jag skall ju några saliga göra" (1 Cor. 9: 22). Och åter i samma syfte: "Ho är swag, och jag warder icke swag?" (2 Cor. 11: 29.)

Är någon swag och oförståndig, vill han säga, då sänker jag mig genast ned till hans ståndpunkt, för att med råd och hjälp höja honom till en bättre. Sådant bjuder kärleken. Sådant heter att älska sin nästa såsom sig sjelf, och så fullkomna wi Christi lag. Ty endast sådant kan tjena till nytta för den eländiga själen; och detta är Christi allrahögsta wilja om vårt lefwerne, neml. att wi skola göra åt andra såsom Han gjorde åt oss och endast söka att hjälpa människor. Men hwem har nytta deraf, att du går och förnöjer dig öfwer din egen upplysning eller fromhet och föraktar din swagare broder? Sådant är en wederskyggelig fromhet, som mera behagar djefwulen än Gud. Förkastad och fördömd är all den fromhet, som icke bewisar sig i huld och förbarmande kärlek till nästan.

Det war denna högwigtiga lärdom, Herren Christus så eftertryckligt inskröpte hos sina lärjungar den sista aftonen före sitt lidande, då Han gaf dem denna gripande efterdömdelse af ödmjukhet och kärlek, att Han böjde sig ned till deras fötter och twådde dem. Ty hwad den fotatwagningens andliga betydelse war, kan man lätt märka af sjelfwa handlingen, då fötter i Skriften beteckna wandring, lefwerne (Ps. 119: 59, 105), och fötternas twagning (som war de ringaste tjenares syssla) således måste beteckna det ödmjuka och hulda bemödandet att förbättra bröders skröpliga wandring — alldeles så som Luther förklarar, att fotatwagningens andliga betydelse war hwad Apostelen kallar: "Inbördes drager hwarandras börd". Således wille Christus med denna fotatwagning lära oss, att wi böra hjertligen antaga oss den skröplige brodern, hafwa medlidande med honom, icke förakta honom, utan räcka honom handen, wänligt underrisa, råda och hjälpa honom, att också han kan förbättras. "Om du är förståndig, wis och lärd", säger Luther, "så förakta icke derföre de såkunniga och oförståndiga; håll dig icke för bättre än de, utan bruka din wisdom till deras tjänst, att också de måtte blifwa wisare och förståndigare. Likaså, om du är from, kyf, måttlig, saktmodig, icke låter dig snart förtörnas, men en annan icke hafwer sådan gåfwa, så förakta honom icke derföre, antag dig honom med ödmjukhet och kärlek, för att hjälpa honom till något bättre, och tänk så: Ehuru jag, Gudi lof, icke hafwer detta fel, så har jag dock ett annat, för hwilket ock jag behöfwer att man äfwen med mig har tålmod och hjälper mig detsamma att bära" o. s. w.

Det är således helt ochristligt, när några äro på det sättet starka, förnöjsda öfwer sin egen fromhet och upplysning, att de med förakt se ned på andra och tänka: Ja, desse äro så oförståndige, så lagbundna och inskränkta, eller så lössaktiga och willfarande, korteligen, så dåliga Christna, att man må ingenting hafwa med dem gemensamt — och så lemnar man dem, med den tanken: Men jag eller wi, som äro så upplyste och så allwarlige, eller så ödmjuka och evangeliske, wi äro Christna.

Att på ett så wederskyggligt sätt "täckas sig sjelf" och förakta andra, war just hwad Herren i sin fotatwagning wille på det kraftigaste nedslå. Och Han war derom så angelägen, att Han nu fann inga ord nog starka, utan måste göra en särskild yttre handling till uttryck för sin förmaning, neml., att Han, Herren, twådde sina lärjungars fötter — en handling som war egnad att på det djupaste gripa deras känsla, så att de i alla sina lifsdagar aldrig skulle glömma denna lärdom. Mätte då äfwen wi lägga den på hjertat och wäl minnas den! Andra och gröfre synder kunna wi lättare förstå, men den fina, djupa, "andliga synden", att blott täckas sig sjelf och förakta de skröpliga, öfwer den synden äro så Christna rätteligen wakne. Wi böra därför med särskild omsorg inpräglade hos oss denna högst wiktiga förmaning, att "wi, som starke äro, skola bära deras skröpligheter, som swaga äro, och icke täckas oss sjelfwa".

2. Så skide sig hwar och en af oss, att han mätte täckas sin nästa till godo, till förbättring.

Hwar och en af oss bör täckas sin nästa, säger här Apostelen, men icke med den sjelfwissta menniskobehagsamheten, utan — "till godo, till förbättring" för nästan (egentl. "till uppbbyggelse"). Att så täckas sin nästa, är således icke att wilja wara alla menniskor till behag, för hwad pris det kan ske, äfwen med att ställa sig werldens barn lik i all deras säfänglighet, i deras tal och lefnadsfatt, hwilket är en köttslig och ochristlig menniskobehagsamhet, hwarom Apostelen säger: "Gade jag härtilldags welat täckas menniskor, så wore jag icke Christi tjenare" (Gal. 1: 10). Nej, då Apostelen säger: "täckas sin nästa till godo, till förbättring", är meningen nog tydligt förklarad. Apostelen vill säga: Wi skola icke se på vårt eget wälbehag och göra hwad oss täckes, utan i allt vårt lefwerne hafwa vår nästas wäl till ögnamål, ja, så långt wi förstå det, efterfinna hwad som i vår nästas belägenhet och efter hans fattningsförmåga kan wara honom nyttigt, och så skicka oss, att wi icke med något owarfamt eller twetydigt wäsende gifwa honom anstöt eller anledning att förakta vårt saliggörande evangelium. (Jemf. Cap. 14: 16, 18, 19). Dessa ord, "täckas", eller "behaga sin nästa till godo", innebära onekligen äfwen, att de Christne, som wilja hellosamt inverka på sina medmenniskor, skola beslita sig om ett behagligt sätt emot dem, äfwenakta på deras känsla, och icke med ett groft, owänligt wäsende bortstöta menniskor. Därföre säger också Apostelen, att en Herrens tjenare skall wara "ljuslig wid hwar man" och "den de onda lida kan" (2 Tim. 2: 24). Och wi se huru Kristus och Apostlarna äfwen då, när de bestraffade mera felaktiga Christna, iaktogo ett så ljusligt sätt, att de ofta midt i bestraffningen bifogade något erkännande af det goda, som de också funno hos den felaktige. Då Kristus bestraffade lärjungarna för deras owärdiga tråta,

få inlade Han midt i strafftalet: "dock, I ären desamme, som med mig blifwit hafwen i mina frestelser, och jag will beställa eder riket" etc. Och då Han till församlingens ängel i Ephe- sus först hade sagt hwad Han saknade hos honom, neml. den "första kärleken", och förkunnat honom den dom som skulle följa, om han icke bättrade sig, så tillägger Han likwäl: "Men detta hafwer du, att du hatar de Nikolaiters werk, hwilka jag och hatar". Ja, så många och swåra fel Apostelen Paulus fann och bestraffade hos de Corinthier, så erkände han dock: "Jag tackar min Gud alltid för eder skull, för den Guds nåd, som eder gifwen är" etc. Sådant heter wisseligen, att talet är "ljusligt och med salt förmängdt", och sådant tillhörer också hwad Apostelen här yrkar, att hwar och en af oss skall "täckas sin nästa till godo och till förbättring".

Men hwad Apostelen hufwudsakligen will säga med dessa ord, det kan man se af hans eget sätt att wara i de frågor, som han här egentligen afhandlar; och derom säger han: "Ändock jag är fri för hwar man, hafwer jag dock gjort mig till hwar mans tjenare, på det jag må winna deß flera. Judarna är jag worden såsom en Jude, på det jag skall winna Judarna; dem, som under lagen äro, är jag worden likasom jag under lagen wore, på det jag skall winna dem, som under lagen äro; dem, som utan lag äro, är jag worden likasom jag utan lag wore, på det jag dem winna må, som utan lag äro; de swaga är jag swag worden, på det jag winna må de swaga; jag är hwar man worden allehanda, på det jag skall ju några saliga göra" (1 Cor. 9). Och åter säger han: "Waren sådane, att I ingen förargen, hwarken Jude eller Gref eller Guds församling; såsom och jag i allting är alla till wiljes, icke sökande min, utan mång mans nytta, att de må warda saliga" (1 Cor. 10: 32, 33). Sådant heter att "täckas sin nästa till godo, till förbättring". Detta är hwad Apostelen i v. 24 af sifft anförda Capitel uttrycker så: Ingen söke sitt, utan annans bästa. Och detta är hela summan af kärlekslagens kraf. Derröre säger han och särskildt om kärleken: "han sticker sig icke oböfwißt, han söker icke sitt" (1 Cor. 13: 5).

Och att på detta sätt täckas sin nästa till godo, det är hwad hwarje Christen skall göra; såsom Apostelen här säger: "Hwar och en af oss" sticker sig så. Hwarje Christen skall wara en sådan menniska, som i allt sitt lefwerne äfystar sin Herres tjenst och sin nästas nytta. Med det syftet skall han och söka att täckas sina medmenniskor och derröre äfwen akta på deras känsla, tänkesätt och fattningsförmåga. En Christen är på en gång den mest fria och den mest bundna menniska: i tron, i samwetet och inför Gud fri från lagen och salig, men af kärleken i lefwernet bunden; han är aldrig mera fri att inför menniskor bete sig huru som helst, nej, han får icke ens äta, dricka, kläda sig, röra, gå eller stå efter eget behag, utan skall i allt sitt

wäsende eftersinna hwad som kan göra gagn eller skada åt swaga, oförståndiga medmenniskor. En Christen skall vara "alla oförståndigas träl", om du så will kalla det. Apostelen säger: "Jag hafwer gjort mig till hwar mans tjenare"; och åter: "Om maten förargar min broder, will jag icke weta af kött till ewig tid". — Men hwem kan hålla ut med något sådant, att i allt sitt lefwerne vara en träl under alla oförståndigas behof? Wisserligen endast den, som är rätteligen fängslad af Christi kärlek och hafwer i denna sitt lif, samt dertföre äfwen är fängslad af Hans sköna och heliga föredöme. Dertföre tillägger nu Apostelen detta dyra exempel och säger:

3. Ty och Kristus täcktes icke sig sjelf; utan såsom strifwet står: Deras försmädelser, som dig försmäda, hafwa fallit öfwer mig.

Här är nu den stora mönsterbilden för allt hwad heligt och godt är, samt den käraste och mäktigaste bewekelsegrunden för de trognas hjertan — Kristus och Hans exempel. Är du en Christen, eger du den stora nåden att stå i förening med Kristus och hafwa i Honom ditt lif, din tröst, all din rättfärdighet, allt ditt hopp och i Honom din bästa wän, då måste det också vara dig både kärt och wigtigt att "så wandra som Han wandrade", att så vara och göra som Han war och gjorde. Och huru gjorde nu Han? Apostelen säger:

Christus täcktes icke sig sjelf. Han affåg icke sitt eget goda eller sitt wälbehag, utan Han såg på wårt bästa, på förtappade syndares wäl, då Han gaf sig ut för oss. Han sökte icke sin egen ära, Han war icke nöjd med att blott för sin del vara wis, rättfärdig, prisad och herrlig, utan drog heldre öfwer sig all smälek, blott för att göra äfwen oss delaktiga af sin wisshet, rättfärdighet och herrlighet. — Och att Kristus sålunda "icke täcktes sig sjelf", det bekräftar Apostelen åter med den Heliga Skrift och säger: såsom strifwet står. Han anför icke något af de många bewisen ur Christi lefwerne, hwilket war fullt med exempel på hans frivilliga förnedring till vår frälsning, utan han anför ett enda kort språk ur Davids 69:de Psalm, denna rika passionpsalm, hwilken Apostelen äfwen förut i Brevwet anfört (Cap. 11: 9, 10). De ord som nu förekomma, läsa wi i 10:de versen, hwars förra del blifwit af Johannes tillämpad på Kristus (Joh. 2: 17), och nu tillämpas den sednare delen af Ap. Paulus. Det som nu anföres, framställer Christi ord till Fadren: Deras försmädelser, som dig försmäda, hafwa fallit öfwer mig. Meningen af dessa ord, der de i Psalmen förekomma, är denna: Jag brinner så af nit för din ära, o Fader, att de som dig försmäda, de wända nu sina försmädelser emot mig, jag blifwer för din skull försmädad. Att detta är meningen, se wi af sammanhanget; ty de närmast föregående orden

i samma vers äro: "Nitälstan för ditt hus hafwer frätit mig", hwilka ord Johannes tillämpade, när Kristus utdref dem som drefwo handel i templet (Joh. 2: 17). Af sådan nitälstan för Herrens helgedom följde, hwad då i Psalmen tillägges: "Deras försmädelser, som dig försmäda, falla uppå mig". Och syftet synes tydligt af v. 8, der Herren också säger: "För din skull lider jag försmädelse." De af Apostelen anförda orden handla då egentligen om Christi nit för Fadrens ära, och bewisa redan dermed, hwad Apostelen här säger, att Kristus "icke täcktes sig sjelf", icke sökte sitt, utan Fadrens wälbehag. Men då nu Fadrens wilja egentligen war, att Han skulle frälsa oss, syndare, så war och wår wälfärd det mål, för hwilket Kristus nitälstade; Han sökte wår wälfärd och icke sin egen ro och beqwämlighet; och då se wi åter huru de anförda orden bewisa, att Kristus "icke täcktes sig sjelf", utan oss till godo gjorde och led allt på jorden. Hade Han welat täckas sig sjelf, då hade Han aldrig lemnat de tillbedjande skarorna i himmelen och kommit till denna onda werld; då hade Han aldrig welat blifwa en människa, för att i den djupaste förnedring gå här på jorden, ett föremål för all fiendskap af onda människor och andar. Nej, Han gjorde det endast för att frälsa oss, öwärdiga syndare; såsom Han sjelf säger: "Människones Son är icke kommen för att låta tjena sig, utan för att tjena och gifwa sitt lif till en återlösnings för många." Han täcktes icke sig sjelf; ty "då Han måtte haft glädje, led Han korset, och åktade icke smäleken" (Ebr. 12: 2). "Andock Han war i Guds skepelse, räknade Han icke för rof att med Gud jemnlit wara, utan förnedrade sig sjelf, tagande på sig en tjenares skepelse, och wardt likasom en annan människa, och i åthäfwor funnen som en människa ödmjukade sig sjelf, wardt lydig intill döden, ja intill korsets död" (Phil. 2: 6—8).

Denna höga och heliga förebild ställer nu Apostelen för våra ögon, att wi måtte deraf intagas och bewefas att också göra såsom Han, wår dyre Herre och Mästare gjorde — icke täckas oss sjelfwa, utan blott täckas wår nästa till godo, till förbättring, och derföre "bära deras skröplighet som swaga äro". När jag frestas att se på min nästas fel, oförstånd, inskränkt-het och andra skröpligheter, samt att i egenkärlek tänka på mitt högre ljus, wara förnöjd öfwer mig sjelf och förakta brodern, då bör denna bild af Kristus genast nedslå och förskräcka mig för sådant. Den sköna, heliga bilden af Christi ödmjukhet och kärlek bör komma mig att wakna och styggas wid mig sjelf, så att jag tänker: O, hwad är jag för en Christen, som kan med sjelfkärlek och förakt för brodern se på hans skröpligheter, då Herren Kristus, den ewiga fullkomligheten, wissheten och godheten, likwäl icke täcktes sig sjelf och föraktade oss, dåraktiga och wederstyggliga syndare, utan endast gjorde allt för att hjälpa oss ur wårt elände! — Ja, måtte hwarje Christen betänka så-

dant! Du stöter dig på en broders oförstånd eller felaktiga lefwerne, du är färdig att förakta eller döma honom och att anse dig sjelf bättre; men se huru Kristus gjorde och ännu gör med oss, hvilka dårslaper och fel Han dagligen måste se hos dig, och huru Han dock i barmhertighet stöter dig. Betänk huru Kristus gjorde med sina skröpliga lärjungar. Deras lif war fullt med brister, oförstånd och andra oarter, och dock se wi, att Han aldrig föraktade dem eller fördömde dem, så länge de dock hängde wid honom, utan beständigt bar deras skröpligheter. Deras fel, oförstånd och swagheter woro mångahanda. An se wi huru de wilja nedkalla eld af himmelen öfwer Christi föraktare, än huru Petrus will afråda sin Herre från att påtaga sig lidandet, än huru de tråta om hwem af dem som wore ypperst, än huru de alla försaka honom, och Petrus grusligen förnekas honom, än huru de alldeles förgätit ordet om Hans uppståndelse, ja, så alldeles, att Thomas will icke tro honom wara uppstånden, med mindre han får sätta sina finger i såren efter spikarna. Och hwad gör då Herren med så oförståndiga och skröpliga lärjungar? Han fördömer dem icke, föraktar dem icke heller, så att Han skulle helt tygt lemnat dem, nej, utan Han stöter dem ännu såsom de betarhwa det, talar med dem i den största kärlek, bestraffar med huldhet deras oarter, rättar deras oförstånd och påminner dem om Ordet, sägande: "Så är det skrifwet, och så måste Kristus lida och på tredje dagen uppstå" etc. Han talar så vänligt med dem såsom med sina käraste barn och wänner, hvilka icke gjort honom det ringaste emot, och söker endast att återställa deras tro och frid, att de sålunda måtte blifwa något starkare.

O att dock denna ljusliga bild af Christi kärlek kunde beweka oss, att också wi började bewisa någon barmhertighet mot våra felaktiga bröder! Och wi skola då wist icke af Christi exempel lära att hålla synden för ett intet, eller lemna henne ostraffad, utan endast att wid en broders fel och skröpligheter förblifwa i kärleken, så att wi icke förakta eller fördöma honom, utan hålla honom för en lika kär broder, så länge han dock ännu hänger wid sin Frälsare och gerna wille wara bättre. Efter den regeln handlade Herren Kristus med sina swaga lärjungar. Wid deras owärdiga tråta om hwem som wore ypperst, gillade Han wist icke synden, lät henne icke heller wara ostraffad, utan wisade dem huru illa de hade afwikit ifrån det rätta lärjungasinnets; men se hwad Han genast tillade: "Dock, I ären desamma som med mig blifwit hafwen i mina frestelser; och jag will beställa eder riket, att I skolen äta och dricka öfwer mitt bord" etc. Då Petrus hade grusligen förnekat sin Herre, ljugit och förbannat sig sjelf, så gaf Han honom först en mildt förtröstande blick, men lät sedan den tröstande ängelen på Påskmorgonen i den nådefulla helsningen särskildt nämna Petrus, för att allraförst och mest trösta honom, som war mest bedröf-

wad (Marc. 16: 7). Sådant är vår Herres Christi hjertelag! Huru skola wi kunna rätt betrakta och prisa det? Ja, då alla lärjungarna hade swikit honom i nödens stund, börjar Han på Påskmorgonen att kalla dem "bröder" och säga dem: "Jag far upp till min Fader och eder Fader, till min Gud och eder Gud". Och då Thomas hade i sin motsträfwiga otro slagit ifrån sig allas vittnesbörd om Hans uppståndelse, kommer Han på åttonde dagen och gifwer honom just de tecken, han så oförligt hade begärt — sannerligen icke för att uppmuntra hans otro och motsägelseanda, utan endast för att upphjelpa honom derur och föra honom till någon bättre tro. Vidare, då Han i samma dagar fann sina lärjungar inom lyfta dörrar af rädsla för Judarna, hade Han wisserligen, om Han welat så döma som många ibland oss, kunnat säga: I gören twärtemot mitt ord; jag har sagt eder, att I icke skolen räddas för dem, som endast dräpa kroppen; jag har sagt, att den som will behålla sitt lif och icke will för min skull utgifwa det, han skall mista det; efter I ännu så bryten emot mina ord, ären I nu dömda till döden. Men nej, så dömd icke Herren Kristus; Han wiste att de icke uppsåtligt woro eller ärnade förblifwa i detta förbjudna förhållande, utan nu lågo i en swaghet, från hwilken de icke sjelfwa kunde frigöra sig, förrän Han genom Andens utgjutande gaf dem den kraft, de nu saknade. Dersöre fördömer Han dem icke, utan gör twärtom allt för att endast trösta och stärka dem. Sådant är vår Herres Christi sinne. Och sådant är det exempel, Apostelen här föreställer oss. Ty sådant wisar sannerligen, att Kristus "icke täcktes sig sjelf", utan bar de swagas skröpligheter.

Wätte Gud förlåna oss alla den nåden, att något allwarligare winnlägga oss om den höga wisdom och sanna kärlek, som Christi exempel will lära oss! Wi skola icke tro vår egen anda, utan låta Herren Kristus wara vår mästare. Honom skola wi ju efterfölja uti allt, således äfwen i detta Hans sinne. Att kunna se, bedöma och anmärka människors fel och oförstånd, det är en ganska ringa konst, hwilken också de otrogne och fariseer kunna; men att bewisa barmhertighet, att med ödmjukhet och kärlek "bära" de swagas skröpligheter och endast söka deras förbättring, det är en så fin och hög konst, att äfwen trogna Christna, som sjelfwa dagligen behöfwa och åtnjuta barmhertighet, ganska sent lära sig, att de också böra bewisa sådan barmhertighet mot swaga bröder. Men just genom den omständigheten, att wi sjelfwa behöfwa all barmhertighet, och i synnerhet om wi lära något djupare känna våra egna synders owärdighet och dock wid all vår synd se nåden öfwerflöda mycket mer, så att wi kunna alldeles försmälta öfwer Guds stora nåd, då torde wi ändtligen erhålla något af Christi barmhertighets-sinne och börja att lära på denna höga wisdom i sättet att behandla skröpliga bröder. Smellertid, då du ser vår

Herres Christi mildhet och sjelf lefwer på idel barmhertighet, så att du "räknar Christi tålamod för din salighet", glööm icke att det också är Hans allwarliga wilsja, att äfwen du skall bewisa sådan barmhertighet emot andra. Och då skall den i synnerhet bewisas på det sätt, som Apostelen här lärer, att "wi, som starke äro, bära deras skröplighet, som swaga äro, och icke täckas of sjelfwa" — "icke täckas of sjelfwa, utan täckas wår nästa till godo och till förbättring", såsom Christus icke täcktes eller tjenade sig sjelf, utan of, och ännu dagligen låter sin nåd wara wäldig ofwer alla wåra skröpligheter. Wåtte Han sjelf gifwa of den nåden att äfwen häruti wara Hans efterföljare! Amen.

Nytt och Gammalt från Nådens rike.

Huru en mer än wanligt owärdig syndare skall frälsas.

Uti en Engelsk Tidning hafwa wi nyligen läst en berättelse, som innehåller några så wigtiga lärdomar, att den wäl förtjenar att läsas.

Samtalet mellan Ingelwood och Rogers började dermed, att den förre, med en werlösliq Tidning i handen, nog häftigt for ut emot regeringen, för dennes sätt att till wissa fångar, som wisade ånger och andra tecken till förbättring, utfärda frihetsbref (»ticket-of-leave») eller lösgifwa dem på förbättring. Ingelwood mente, att en sådan benådning skulle alltid blifwa misßbrukad, ja, innebära en gifwen anledning för brottslingen att lättfinnigt återgå till brottets bana o. s. w. Men hwad som först och sist upprörde hans iswer, war det brottsliga i sådanas otacksamhet, hwilla misßbrukade den gifna friheten till ny brottslighet. Med afseende derpå utbrast han omsider:

"Det säger jag, att om en sådan, som jag en gång hade gifwit ett fribref, föll på nytt i synd, så — wore jag regeringen — nog skulle han också få ett sådant straff och blifwa en sådan warnagel för andra, att hwar och en skulle få en sträck i sig. Jag wille då handla med honom, som han förtjente det, och icke på något sätt stona".

"Låt of icke mera tala här om, granne", inföll nu Rogers mildt. "Jag har någonting på mitt hjerta, som jag gerna wille säga dig nu, då wi äro allena. Men du får ej taga illa upp mina ord; ty om de än kunna tyckas dig hårda, komma de dock från ett hjerta, som menar det wäl med dig".

"Frukta ingenting, John. Jag brukar ej blifwa stött för ett ord, allraminst af dig, som icke ofwergaf mig den gången, då äfwen mina närmaste ej wisste råd med mig. Säg, hwad är det?"

"Kommer du ihåg din sjukdom förliden wår, då alla trodde att du skulle dö?"

"Wist gör jag det; sådant glömmet man aldrig. Gud war då mycket god emot mig".

"Han är alltid god", svarade Rogers med djupt allvar i tonen. "Men kommer du ihåg, huru försträckt du war wid tanke på döden, huru bittert du ångrade ditt föregående lif, huru du gret och bad om nåd, huru du lofwade, ja huru dyrt du försäkrade, att du skulle blifwa en helt annan människa, om du blott finge lefwa ännu någon tid. War detta uppriktigt?"

"Så uppriktigt", sade den gamle Ingelwood med en tår i sitt öga, "som någonsin en människa wid åsynen af döden kan mena det".

"Och huru har du hållit dina löften?" frågade Rogers mildt; "har du blifwit hwad du lofwade — eller har du wändt tillbaka till dina gamla vägar?"

"Du står djupt, granne, men jag tadar dig, att du började tala här om, fastän jag icke tror, att du eller någon annan kan hjälpa mig. Ad, jag har wist gått tillbaka till mina gamla vägar och är lika sorglös, hård och werldslig som förut. Min egentliga mening är, att jag är för ewigt förlorad, ehuru jag håller god min. Jag har ingen kraft af Ordet, fastän jag ännu dagligen läser det. Och bönen sedan — icke kan Gud höra en sådan syndare som jag är. Kära granne, mitt tillstånd är fruktansvärdt, och jag törs dock icke undersöka det riktigt".

"Men det är ju det, wi nu stola göra", sade Rogers; "det är alltid bäst att weta sanningen. War du verkligen skyldig till alla de synder, du då bekände?"

"Skyldig! ja, skyldig då och skyldig nu. Jag säger dig, John, att om du såge mitt hjerta och alla mina synder, såsom Gud ser dem, skulle jag icke kunna se dig i ansigtet?"

"Men du lofwade ju att bättra dig och gifwa ditt hjerta åt Herren, om Han läte dig lefwa?"

"Jag gjorde så, granne; jag tänkte, att om jag blott finge tid dertill, skulle jag kunna det. Och Herren gaf mig tid — men ad, jag har förspillt den wärre än förut".

"Menar du verkligen, att du är wärre än förut?"

"Wärre? ja, mycket wärre, John!" suckade den gamle och brast nu i gråt.

"Att döma efter dina egna ord, granne, ser det då ut, som skulle du sjelf — blif icke lefsen för jemförelsen — icke gjort det bättre än de der återfallna brottslingarna, som du nyss dömt så hårdt — som skulle du sjelf misbrukat det fribref du fått. Du bekände dina synder, du bad om nåd, du lofwade bättring — och allt detta icke åt någon människa, utan åt Gud. Och likwäl, då Herren gaf dig åter en tid till bättring, wände du tillbaka till dina förra syndawägar. Hwad tänker du swara Herren, då Han en dag skall fråga efter huru du begagnat den bättringstid, Han gifwit dig?"

"Ad, John", jemrade den gamle mannen, "jag vågar icke tänka på den stunden, då Herren skall fordra räkenskap af mig. Här sitter jag och talar så hårda ord om stadars fångar, som misbruka

den nåd man bewisat dem, och ser icke, att jag sjelf gjort det wärre än den allrawärsta ibland dem. Käre John, en sådan syndare, som jag, kan wäl omöjligt hoppas barmhertighet?"

"Ja, will du nu följa ditt eget hjertas tankar och djefwulens ingiswelser, så är din sal förlorad; men wigt icke om du tager swaret ur Herrens eget ord". — Här afbröts nu samtalet, genom att en person inträdde i rummet, och man öfwerenskom att fortsätta det aftenen derpå.

Men redan följande morgon kom ett bud till Rogers med begäran, att han så fort som möjligt skulle besöka sin gamle granne, som blifwit så besynnerligt illamående. Rogers stundade dit och fann den gamle Ingelwood i stor själsoro. Han hade haft en swår natt; låg nu och wred sina händer och sade sig hafwa förspillt den nåd och misbrukat det fribref, Gud en gång gifwit honom, wärre än den värste brottsling. Hans egna hårda ord och ömdömen om den särskilda brottsligheten hos sådana misdådare, som, sedan de en gång blifwit frigifna, återgått till sitt forna syndalif, hade gifwit honom en djup öfwertygelse om sin egen särskilda själasara, och huru försträffligt det skulle blifwa för honom att en gång stå inför Guds dom, icke såsom en wanlig syndare, utan såsom en, hwillen gjort sig skyldig till det inför hans eget medvetande mångfaldigt större brottet af en benådad och på nytt fallen misdådare. Rogers war djupt rörd wid denna syn; men då han särskildt bedit Herren både före och efter sitt första besök hos grannen föregående aften, kunde han stilla sitt hjerta inför Herren och förbida honom, att Han skulle ändtligen föra hans gamle wän till tro och frid.

"John, säg mig det värsta straxt, om du tror att det icke finns något hopp för mig. Jag will weta det värsta; ty jag kan icke lefwa i denna försträffliga owisshet".

"Wigt finns det hopp för dig, min läre wän; mer än hopp — der är full wisshet om nåd, blott du will gå med din synd till Jesus".

"Men John, jag är en sådan stor syndare", suckade den gamle.

"Sannt, men Jesus är en sådan stor Frälsare; och Han kom just för syndare. 'Jag är icke kommen att kalla rättfärdiga, utan syndare, till bättring', sade Han sjelf. Och det är icke för att döma dem, som Han kallar dem till sig, utan, såsom Han sjelf sade, för att göra dem saliga. 'Ty icke hafwer Gud sändt sin Son i werlden, att Han skall döma werlden, utan på det att werlden skall warda salig genom honom'".

"Ack, lära John, jag wet detta wäl; men kan Han också frälsa en grånad skrymtare, såsom jag är, en sådan syndare, som Han en gång gifwit nåd, men som åter förspillt den? Kan Han det, frågar jag?"

"Han både kan och will, om du blott will tro honom derom", sade Rogers med djupt allwar. "Ty Han är just 'kommen att frälsa, det som förtappadt, war'. — Det som är förtappadt, glöm ej det, granne. Icke syndare blott, icke endast stora, eller mycket stora syndare, utan förtappade. Du är kanske den värsta syn-

dare af alla, som i denna stund lefwa på jorden; det kan vara möjligt. Men Jesus kan likväl frälsa dig lika väl som någon annan; ty Han kan frälsa det, som är förtappadt, ja, den "förmämligaste bland syndare".

"Men du wet icke, John, huru mycket jag syndat".

"Det kan väl så vara; men jag wet dock hwad jag nu säger, att om du också wore wärre än du är, såvida det är möjligt, så behöfwer det ändå icke hindra din frälsning, så sannt Herren i sitt ord säger, att Han frälsar det som är förtappadt. Si, detta är min tröst. Och jag säger dig uppriktigt, att jag icke tror det du kan känna dig wärre i denna stund, än hwad jag känner mig vara; och likväl är jag lydlig och tröstad just genom detta ljusliga löfte, att Han frälsar det, som är förtappadt, och såsom sådan har jag lemnat mig i Hans händer, att Han måtte frälsa mig".

"Wore jag blott såsom du är, John, icke stulle jag då frukta. Men du wet icke huru mycket ondt jag gjort".

"Jag wet det väl ej; men Jesus wet det. Och det är med full kunskap om allt hwad du gjort, som Han bjuder dig att komma till sig.

"Kära John, jag skall säga dig uppriktigt hwad som allra mest hindrar mig att komma. Du minnes väl förliden vår, huru det då gick; jag är rädd att göra på samma sätt nu. Gör jag åter ett likadant misstag som då, så kan det ju aldrig hjälpas. Nej, nej, denna gång måste det blifwa en riktig omvändelse, eller också alls ingen. Jag tyckte då, att jag gjorde just det, du nu uppmanar mig att göra — och likwiht gick det alltsammans upp i rök. Jag vågar icke mera lita på mig sjelf, John?"

"Jag har wiht aldrig uppmanat dig att lita på dig sjelf; jag fruktar du gjorde det alltför mycket förra gången. Det är Herren Kristus du skall lita på".

"Hwad menar du med att säga, det jag litade på mig sjelf?"

"Jag menar", sade Rogers, "att, ehuru du hade mycket fruktan och oro för dina synder och din själasfara, hade du dock icke länt hwad det är att vara en förlorad syndare. Och i stället för att gå till Herren såsom en sådan, fruktar jag du icke ens wihte hwad det är att vara det. Du kom icke till Herren alldeles 'utan penningar', hjälplös, med intet annat hopp än Guds fria nåd i Kristus Jesus; utan du kom inför Herren med dina bättrings-beslut och hade hemligen din tröst i dina goda föresatser och din tro, i stället för att enfaldigt se på Jesus, hwars blod renar af alla synder och för hwars skull äfwen blodröda synder förlätas. Och häraf kom, att då du mera hade din tröst i dina goda beslut och din tro, som stulle dessa gifwa dig någon rätt till Guds nåd, så, då dessa beslut gingo upp i rök och denna tro försvann som dimman för solen, hade du ingenting qwar att lita på, utan sjönk ned i förtwiflan".

"Just så", utropade den gamle Ingelwood med brådstande iswer, "säg om det ännu en gång. Jag fattade icke riktigt dina ord, men jag känner, att du träffade rätta punkten."